

“Eğer başıma bir şey gelmeyecekse bütün anlatılanlar gerçek. Ama iş açılacak gibi olursa hepsi kurgu. Orada değildim, görmedim, bilmiyorum.”

ankara'nın dağları

Ankara'nın dağlarını hiç görmemişim. Doğup, büyüyüp, neredeyse otuz yıl yaşayıp, sağımda solumda her tarafta yükselen dağlara hiç dikkat etmemişim. Üstelik de hep teras katta oturuyorduk. Önümüz açıktı sözde.

Yine bir gün, evin kapısında eski sevgilimi beni tekrar içeri alması için ikna etmeye çalışırken: "Beni sevdiğin için değil, yalnız kalmaktan korktuğun için tekrar bir araya gelmek istiyorsun." demişti. Yalnız kalmaktan korktuğum konusunda haksız sayılmazdı. Kim korkmaz ki. Ama bence ikisi de aynı anda olabilir. Biraz sevgi, biraz korku. Sonuçta yalvar yakar özürlerle, vaatlerle barıştık. Evlendik, boşandık. Eski sevgilim, eski karım oldu.

Bu anlattığım Ankara'da oluyor. Ankara küçük. Tamam, dört-beş milyonluk şehir ama o kadar küçük bir çevrede hareket ediyoruz ki, sanki iki oda bir salon bir ev. Dönüp dönüp koridorda, mutfağın kapısının önünde aynı insanlarla çarpışıp duruyorsun. Yani yalnız kalmasına kalınır. Anlaşabilme ihtimalin olan tek kadını kaybedersen yalnız ölebilirsin bile. Yani en azından bana öyle geliyordu. Ankara'nın küçüklüğü değil, gençliğin romantikliği de olabilir. Bütün duygular daha şiddetli yaşanıyor. Her şey ölüm kalım meselesi. Sonuç olarak da orada kapı eşiğinde yalvarıyorum. Dizlerimin üstüne falan çökmüş olabilirim. O derece ciddi.

Hemen o gün olmasa da ilerleyen günlerde eve tekrar kabul edildim. Evimiz teras kat. Ben çocukken, babam da annemle boşandıktan sonra sürekli böyle evler kiraliyordu. Annemin evinin üç sokak ötesinde ama bambaşka bir dünya. Hafta sonu terasta sapıtıp, top oynayıp, bisiklete binip, hafta içi annemin orta kattaki

evine, okula, ödevlere dönüyoruz. Hayat tekrar normalleşiyor. Teras kat, apartmanın diğer bütün dairelerinden farklı. Kafamda çılgınlıkla, sıra dışılıkla, özgürlükle eşanlımlı.

Biz de bunu devam ettirdik. Toplumun kenarında köşesindekiler olarak, binaların da uçlarına yerleştik. Teras olsun, önümüz açık olsun. Ankara'ya yukarıdan bakacağız, anca öyle çekilir. Dincileri, ahlakçıları, Atatürkçüleri hepsini aşağılarda bırakıp kendi havamıza bakacağız. Ama o da kurtuluş değil. Her seferinde merdivenleri çıkarken onların kapısının önünden geçeceğiz. Gözetleme deliğinden bize bakacaklar. Evimize giren çıkanı sayacaklar. Esas mevzu da evin hangi katta olduğu değil, komşular zaten. Terastayız, önümüz açık ama diğer apartmanların çatıları hariç manzara hatırlamıyorum. Yazın yatak döşegi dışarı çıkarıp açık havada uyuduğumuzu hatırlıyorum, yıldızları hatırlamıyorum. Belki şehrin ışığından görünmüyordular, belki de ben bakmıyordum. Zaten bizim için esas önemli olan; en üst katta oturunca bir komşunun eksilmesi. Sadece alt komşunun gürültü şikayetine dikkat etmek gerekiyor. Hesapta komşu sevmiyoruz ama şehrin dışında yaşamayı da düşünmüyoruz henüz. Daha içki içeceğiz, ortamlara gireceğiz, insanlarla tanışacağız. Yalnız kalmaya hazır değiliz.

Ankara'nın dağlarını göremediğim gibi, dağların arkasını hayal de edemiyorum. Avrupa'da kısa bir tatilimiz olmuştu da benim açımdan hüsrarla sonuçlanmıştı. Elimde darbukayla Manu Chao ile karşılaşacağım, beni de gruba alacaklar, çılgınlar gibi gezip tozacağız, bambaşka dünyalar açılacak önümde diye düşünüyordum. Ama yine bizim gibi üniversite öğrencisi, sırtında çantasıyla hostellerde kalıp barlarda bira içen, hepsi birbirinin aynı sıkıcı gençler dışında hiç kimseyle karşılaşmadım. Barcelona'nın büyük yaya caddesi zaten Disneyland olmuş. Çoluk çocuk aileler Fred Çakmaktaş'la, Mickey Mouse'la fotoğraf çektiriyorlar. Bana ekmek yok. Hayalini kurduğum gibi bir Barcelona vardıysa da artık yok olmuş. Sanki o aradığım sokak müzisyenlerini bulsam, elimdeki alüminyum darbukayı doğru düzgün çalabiliyorum da. Her neyse, biz de Eyfel kulesinin falan önünde fotoğraflar çekinip kös kös Ankara'ya döndük. O kadar para harcadıktan sonra da kimseye anlatamadım hayal kırıklığımı.

"Nasıl geçti?"

"Süper."

Halbuki yıllar sonra aynı Barcelona'ya elimde trompetle gittiğimde onlarca insanla tanıştım. Parkta oturmuş gitar çalan bütün grupların yanına yanaşıp elimde sözlük İngilizce-İspanyolca parçalayarak arkadaş oldum. Ama işte o ilk seferde insanlarla nasıl tanışılır hiçbir fikrim yoktu. Kimseyle tanışamadım diye, Avrupa'da kimse yok diyip kesip attım.

Avrupa'dan umudu kestim, İzmir'i düşünüyorum. Ne de olsa Türkiye'nin Avrupa'sı. Hayallerimin menzili oraya kadar. O ara bir de vejetaryen olmuşum. Et yemeyi bırakmaktan ibaret değil, yalnızca bir eylemde bulunmuyorum, BİR ŞEY oldum. Şimdiki gibi "et tüketimini azaltırsan hem sana, hem hayvana, hem de çevreye biraz faydası dokunur," demiyorum. Müthiş bir şey bulmuşum, et yemeyerek dünyayı kurtaracağım, can almamakla hayatı anlamlandıracağım. Her heyecanlı yeni vejetaryen-vegan gibi tam gaz misyonerlik yapıyorum da Ankara'da henüz dine döndürebildiğim kimse yok. Dalga geçmeyi bıraksalar, kazanç sayacağım. Daha düne kadar her hafta beraber terasta mangal yaptığım insanlara inandırıcı bile gelmiyor. Enteresanlık peşindeymişim gibi görünüyor. (Ha o zaman en çok dalga geçen, en azılı etoburların bir çoğu bugün Ankara'dan 5000 kilometre uzakta vejetaryen oldular.)

Tam o aralar İzmir'e konsere gittiğimizde birtakım gençlerle tanıştık. Anarşist bir dernekleri var. Hepsi birden veganlar. Beraber yaşıyorlar, çok heyecanlılar, çok idealistler. Bir şeyler yapacaklar, bir iz bırakacaklar. "İzmir'e mi taşınısak?" diyorum. İzmir ferah, deniz kıyısında. İstanbul gibi itiş kakış da değil. İdealist gençlerle idealist hayatlar yaşayacağız. Veganlığı yayıp dünyayı kurtaracağız. Olmadı tabii. Ev yok, iş yok. Okul da okumuyoruz ki annem-babam bana ev tutsun, harçlık yollasın. Biraz da gidip gelip çocuklarla vakit geçirince olayın arka planında hayvansal ürün tüketmemekten öte pek bir şey olmadığını görüp sıkıldık. Onların idealistliği de üniversite bitip işe girene kadar sürdü zaten.

Ne Avrupa'ya ne İzmir'e gittik. Ankara'da terastaki evimizde

kaldık. Mangal partileri azalarak devam etti, ben mantar yedim. Sonra sıkılıp tekrar et yemeye başladım, sonra vicdan yapıp tekrar bıraktım. Bir bar açtık, işletme sahibi olduk. Mutlu sayılmam ama hayatın böyle devam edip gitmemesi için de bir sebep görmüyorum. Günün birinde Aşağı Ayrancı-Kızılay arasında bir yerlerde hayatı anlamlandıracağım diye umuyorum. Esas sürpriz İstanbul'dan geldi.

Paralı bir Hıdırellez organizasyonu için büyükçe bir grup toplayıp İstanbul'a gittik. Hazır gelmişken bir-iki gün daha kalalım deyip hep beraber İstiklal'e çılmaya çıktık. O arada ABD, Çek, Şili karışık bir grupta karşılaştık. Berlin'de yaşıyorlarmış. Sokakta çalışıyorlar, birkaç tane de ufak tefek konser ayarlamışlar. Trad-jazz çalışıyorlar. Ne olduğunu bilmiyorum. İlk defa duyuyorum. Bildiğim en yakın şey gypsy jazz. O zannediyorum. Ama bildiğim gibi falan değil. Çok heyecanlı, çok neşeli, çok değişik. Yüz yıllık müzik benim için yepyeni!

Şimdi: o sırada Avrupa'da elini sallasan hot-jazz, gypsy-jazz, showtunes grubuna çarptığını bilmiyordum tabii ki. Üstelik de bizim karşılaştığımız bunların iyilerinden biri bile sayılmaz. Birkaç sene sonra İstanbul'da da üç-dört tane olacak bunlardan, hatta birkaçını ben kuracağım. Her büyük şehirde Lindy-hop dans okulları falan açılacak. Ama o gün, bizim için bu ilk. Onlar için ilk değil tabii. İstanbul'dan üçüncü geçişleriymiş.

Grubu çekip çeviriyor gibi görünen adam kemancı. Trompetçi de onun karısı. Bizi çalarken görünce konser ilanlarını bırakıyor önümüzde açık duran trombon çantasına. Sonra onlar çalarken yanlarına gidip tanışınca da CD hediye ediyor. Ertesi gün evde CD'yi dinliyoruz. Rezalet. Hiçbir şeyin akordu tutmuyor. Şaşıyoruz. Sokakta aklımızı başımızdan almışlardı. Hatta ben kıza o tonu çıkarabilmek için hangi ağızlığı kullanıyor diye sormuştum. Gösterdi: 7c, hem de çin işi, dandik öğrenci ağızlığı. Mütevaziliği de bırakmadan: "Ha sen ağızlıktan sandın..." demişti. Ertesi gün CD'yi dinlerken: "Herhalde bu çok eski bir kayıt, sonradan ilerletmişler" diye düşünüyoruz. Bizi öyle büyümüşler ki, önceki gün sokakta duyduğumuz şeyin, şimdi CD'den çalanın aynısı olabileceğine ihtimal vermiyoruz.

Şimdi: Bütün bunlar Facebook öncesi karanlık çağlarda vuku buluyor. Grupça Myspace'teyiz. Bizim CD'miz olmadığı için, hediyeye karşılık ben de ona Myspace sayfamızdan bizim kayıtları dinlemesini söylemişim. Onların da Myspace'i var tabii. Girdik baktık. Kafamdaki sigortanın attığı anı çok iyi hatırlıyorum. Bizim fotoğraf albümleri kısmında birkaç konser fotoğrafı varken, onlarınki sayfalarca fotoğraf doluydu. Çin'de fotoğrafları vardı. ÇİN! Adam yirmi yedi yaşındaydı. Ben de yirmi yedi yaşındaydım. Biz senede bir-iki kere İzmir'e, Eskişehir'e konsere, gezmeye gidiyoruz. Onlar ise ÇİN'e gitmişler. Hem de iki kere.

Tamam, Avrupalı'nın *backpacker*'ı bilmediğimiz bir şey değil. İspanya-Fransa-İtalya geziyor. Bazısı Türkiye'ye kadar geliyor. İşinden bir sene izin alıp, yahut üniversiteyi bitirince anne-babasından para alıp "sabbatical"a çıkıyorlar. Dünyanın etrafında bir tur dönüyorlar. Bütün egzotik tatil destinasyonlarına gidiyorlar. Ama bunlar bizim için, ünlü ya da zengin olmadan yapılacak yollar değil. Ufukta ne ünlü ne de zengin olacağım görünüyor. Belki ileride bir vakit, bir şekilde dünyayı göreceğim diye umutlanıyorum ama ne zaman, nasıl olur hiçbir fikrim yok. Bu tip ise, elinde keman, burnunda kırmızı top, altında bisikletle Çin'e kadar gitmiş. Bütün Avrupa zaten cepte. Rusya, Moğolistan, Meksika... her yerde çalmışlar. İşte ondan sonra ben Ankara'ya sığamadım. Üstünden dokuz yıl geçti.

Yol beni tahmin bile edemeyeceğim yerlere götürdü. Kendimi müzisyenden sayıyordum. Sokakta, barlarda çalarak kaç senedir bu işten geçiniyorum diye; "Tamam ben oldum," diyordum. Yolun yarısında bile değilmişim. Hindistan'da Rus düğünlerinde asma davul, Peru'da zengin anaokullarında akordeon, Arjantin'de Mapuche eylemlerinde trompet çaldım.

T.C. pasaportum yüzünden kendimi fakir üçüncü dünya vatandaşı sayarken, baktım ki kuyunun dibi yokmuş. Dördüncü, beşinci, altıncı dünyada yaşadım.

"Avrupa'dan vize alamıyorum, ABD'ye gidemiyorum, kaderime tüküreyim," derken yol beni sınırları olmayan bir kıtaya götürdü. Döndürüp dolaştırıp dağların dibindeki Bogotá'ya bıraktı. Bogotá, devasa sıradağların hemen önünde yaşıyor. Şehrin her yerinden

dağlar görünüyor. Şehir gelip gelip dev yeşil bir duvara çarpmış gibi kesiliyor. Biraz geriye çekilip bakınca şehrin en büyük gökdelenleri dağların önünde cüce gibi kalıyor. Güneş dağların arkasından doğuyor, yağmur hep dağların arkasından geliyor. Bu dağların gölgesinde dört yıl yaşadım.

Geçen sene ise yolum tekrar Ankara'ya düştü. Bogotá'nınki kadar devasa olmasa da etrafı dağlarla çevriliymiş. Hiç fark etmemişim. Otuz yıldır binlerce kez indiğim yokuştan inerken bir baktım karşımda sivri sivri dağlar. Devasa hem de. "Bu yokuştan inerken bu dağ hep görünüyordu muydu? Acaba eskiden önünde görüşü kapatan bir bina mı vardı da yıkıldı?" diye herkese sordum. Hep oradaymış, hep görünüyormuş. Dahası, annemin evinin penceresi Elmadağ'a bakıyor. Eskiden arka tarafta anlamsız bir yükselti gibi görünüyordu. Şimdi karla, güneşle, bulutla her gün farklı bir tablo... gözlerime inanmıyorum! Bin kere baktığım pencere.

Yolculuğun kendi başına aydınlatıcı olduğuna inanmıyorum. Nereye gidersen git, kendi dertlerini, düğümlerini, hıyarlıklarını yanında götürüyorsun. Otuz ülke gezip, ırkçı-faşist söylemini hiç de elden bırakmayan, hatta tecrübeyle pekiştiren çok. Oturduğu yerde, doğduğu şehirden çıkmadan kendi düğümlerini çözen, güzel hayatlar yaşayan, harika işler çıkaran da var. Ama benim kafamı kaldırıp Ankara'nın dağlarını görebilmem için Kolombiya'ya kadar bir gidip gelmem gerekiyormuş.